

טמונה בפרשה

ג'מזגר

פנינים

"ויקה משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות"
'אשר נקבו לו כאן בשמות' (רש"י)

יש לתת תוספת ביאור מה למה כיוון רש"י בדבריו הקדושים. ניתן לומר שהוקשה לרש"י שינוי הלשון בפסוקים: לגבי העדה כתוב "ואת כל העדה הקהילו", משמעותו על ידי הצוצרות, ואילו לגבי הנשיאים נאמר "ויקה משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות", שהמשמעות הפשוטה היא על ידי קריאה. לגבי מצות החצוצרות נאמר: "ואם באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים", הרי שגם את הנשיאים יש להקהיל על ידי החצוצרות? ועל כן כתב רש"י: "אשר נקבו - לו כאן בשמות", כלומר: עד אז עדיין לא ידעו מי הם הנשיאים, ורק כעת נקב הקב"ה בשמותיהם ואז נודע מי הם, ואם כן ברור מדוע לא הקהילו אותם על ידי החצוצרות, שהרי תקיעת החצוצרות לא היתה מועילה אז, כי איש מהם לא יכול היה לדעת שהתקיעה מכוננת אליו... בפעם הזו, אם כן, היה צורך לקרוא לכל אחד מהם בשמו, אולם מכאן ואילך הקהילו אותם על ידי החצוצרות! (דברי חכמים)

"ונסע אוהל מועד מחנה הלויים בתוך המחנות כאשר יהנו כן יסעו"

יש לפרש על איזה ענין התכוונה התורה שחנייתם היתה כנסיעתם. ידוע ביאור חז"ל כוונת יוסף כשאמר לאחיו "אל תרגזו בדרך": "אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגזו עליכם הדרך" (תענית י:). דהיינו שישינו חשש שמתוך שיתעסקו בדבר הלכה ויהיו שקועים בלימודם, לא ישימו ליבם בדרך ועלולים הם לתעות או ליפול בבורות ותקלות שונות. אבל בנסיעת ישראל במדבר, היה עמוד הענן ההולך לפניו מיישר את הדרך, מגביה את הבקעות ומשפיל את ההרים, והיה הורג את הנחשים והעקרבים, כמבואר בחז"ל. לכן, בעת הליכתם ומשאם, יכלו כלל ישראל להתעסק בדבר הלכה כבחנייתם. על כך רמזה התורה באמרה: "כאשר יחנו" - כמו שעסקו בתורה בחנייתם, "כן יסעו" - המשיכו לעסוק בדבר הלכה גם בעת נסיעתם, באין מפריע. (דברי יואל)

"כל פקודי הלויים... שנים ועשרים אלף"

מספר האנשים שבט לוי היה 22,000 - פחות מכל שאר השבטים בצורה משמעותית. וביאורים שונים נאמרו כדי להסביר זאת: א. רש"י אומר שהיו נושאי הארון, והיה הארון מכלה בהם (כמו שכתוב: "ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו"). ויש להקשות על תירוץ זה שתי שאלות, 1. והרי עדיין לא התחילו במלאכתם בנשיאת הארון בזמן זה? 2. רק משפחה אחת של בניו של נכד של לוי התמנו לשאת את הארון, ומדוע כל השבט הצטמצם? צריך לומר, שכיוון שכבר במצרים היו צדיקים, והתעתדו משום כך להיות מתוך שבטם נושאי הארון, הרי הקב"ה מדקדק עם צדיקו כחוט השערה, וזה הכוונה שהארון היה מכלה בהם. ב. מפני שלא עבדו בשעבוד במצרים ולכן לא התקיימה בהם הברכה 'כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ'. (רמב"ן ג. משום שכעס יעקב על שמעון ועל לוי על מעשה שכם, כשאמר: "שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם", וכיוון שכעס, התמעטו. [אף שבט שמעון התמעט, שהרי במעשה זמרי מתו מהם 24,000 אנשים, ובמנים שבפרשת פינחס היו רק 22,200]. (רמב"ן ד. מפני שכשגירש עמרם את יוכבד בגלל גזירת האור, גירשו גם כל שבט לוי את נשותיהם, וכשעמרם החזיר את יוכבד, לקח זמן מה עד ששאר שבט לוי החזירו, ולכן היו פחות. [וקשה, שבמדרש כתוב שכל ישראל עמדו וגירשו את נשותיהם]. (כלי יקר) ה. משום שבמצרים שבט לוי למד תורה, אזי תורה מתשת כוחו של אדם והדבר השפיע על ריבויים. (צירור המור) ו. ככל שהדבר נדיר יותר, כך עולה יוקרתו וחשיבותו. הלויים שהיו המובחרים והצדיקים שבעם, ממילא היו אף המועטים, שדבר טוב קשה הוא להשגה. (העמק דבר) ז. עם ישראל הוצרכו להתרבות שלא כדרך הטבע משום שהיו צריכים ליישב את ארץ ישראל. אבל הלויים שממילא לא יקבלו חלק בארץ, אלא כמה ערים בתוך נחלות השבטים האחרים, לא הוצרכו להתרבות כל כך על ידי ניסים. (אברבנאל) ח. באשר ירד הקב"ה על הר סיני נאמר: "רכב אלוקים ריבויים אלפי שינאן", מכאן למדו שהקב"ה ירד על הר סיני עם עשרים ושניים אלף מלאכים, לכן גם שבט לוי שהם המשמשים את הקב"ה במשכן, והיו מרכבה לשכינה במצרים, מנו 22,000. (על דרך הקבלה)

פרשת במדבר מסתיימת במילים: "לראות כבלע את הקודש ומתו", ומשנה אונקלוס בתרגומו ומסיים: "ולא ימותו", בכדי לסיים בדבר טוב.

לסדר את הפרשה

אפינס רשימא (שאי הפרשה 2021 2277,
אפינס אפרים אפי 2021 הגרמא
בפרשה. כשגליו, אפי האויות את 2021
אפי האויות בפרשה.

- א. מנין ופקידת בני לוי ומשמרתם
- ב. עבודת בני קהת ומשאם
- ג. סדר חניית ישראל במדבר
- ד. מנין ופקידת שבטי ישראל
- ה. דיני הלויים וקדושתם
- ו. נשיאת ראש נשיאי העדה
- ז. מנין הבכורים והחלפתם ע"י הלויים

— — — — —

שאלה לשולחן השבת

במנין השבטים בפרשה, תמיד בסיכום סך הנפשות בכל שבט ושבט, מתקבל מספר עגול למאות, דהיינו ללא עשרות או יחידות, למעט שבט גד שמנה חמשה וארבעים אלף ושש מאות וחמשים.

כיצד יתכן שמספר האנשים בכל שבט ושבט התחלק בדיוק במאה? אלא, היה ניתן לומר שהמספרים עוגלו למאות שלמות: הפחות מחמישים עוגל כלפי מטה, והיותר מחמישים עוגל כלפי מעלה. שבט גד, שמניינו מסתיים בחמישים, נותר על כנו.

אך אם נאמר כך קשה:

א. במנין השבטים בפרשת פינחס, שאף בו כל המספרים, למעט אחד, הם במאות שלמות, יוצא הדופן הוא שבט ראובן, שמניינו מסתיים בשלושים.

ב. במנין הלויים מבוני שלושים שנה ומעלה מסתיים מניינם של הקהתים בחמישים, אך מניין בני גרשון מסתיים בשלושים.

מהי אפוא שיטת מסירת המספרים במפקדים השונים?

מאת האלה היתה אזור גיון 2021
מאת השבת
נתן אלוף את גשומים אלו
(2021 מקורות, אפי יעני),
2021 אפי אלוף את הגשומים
במאת הגשומים 2021 אפי.

למונה בפרשה

ג'תתקצ"ג

חידון א' ת'

הגשמה לכל שאלה מגילה באור המופיעה בראש השורה.

- א. נשיא שבט לוי
- ב. השבט שפקודיו היו 35,400
- ג. ספרו את הזכרים לפי-
- ד. השבט שפקודיו היו 62,700
- ה. "ולא יבואו לראות כבלע את ___ ומתו"
- ו. הזכרים בשבטים נמנו מגיל עשרים שנה ___
- ז. שבט שפקודיו היו 57,400
- ח. אחת ממשפחות הקהתי
- ט. מטה לוי נמנה לבדו מפני שלא _ בעגל (רש"י)
- י. אחת ממשפחות הקהתי
- כ. מכלי השולחן
- ל. אחת ממשפחות הגרשוני
- מ. בני מררי (2)
- נ. שם בנו בכורו של אהרן הכהן
- ס. במדבר זה מתו נדב ואביהוא
- ע. שניים מבני קהת
- פ. פרשתנו היא הפרשה הראשונה בחומש ה_
- צ. שניים מאבות הנשיאים
- ק. הנשיאים נקראו גם ___ העדה
- ר. נשיא כל שבט נקרא גם ___ לבית אבותיו
- ש. הגיל בו הלויים מתחילים לעבוד במשא
- ת. חיה שהכינו מעורותיה שקים לנשיאת הכלים

חידון א' ת' - הפוך

הגשמה לכל שאלה מסעי באור המופיעה בראש השורה.

- א. בגיל עשרים היו יוצאים ל-
- ב. הלויים חנו ___ למשכן
- ג. כשכתוב 'המשכן והאהל' - למה הכוונה? (רש"י)
- ד. המשכן במדבר נקרא גם
- ה. בצד זה של המשכן חנו משפחות בני קהת
- ו. משה ואהרן ___ את העדה באחד לחדש השני
- ז. על אלעזר מוטל לצוות _ ולהקריב כשחנו (רש"י)
- ח. יהודה, יששכר וזבולון חנו בצד זה של המשכן
- ט. נשאו את כלי השרת ע"י-
- י. אחירע היה נשיא שבט _____
- ך. וילון המשכן קרוי-
- ל. נשיא שבט אשר
- ם. התקדשו במקום הבכורים
- ן. אלעזר היה אחראי אף על _ המאור והמשחה
- ס. כך מתרגם אונקלוס את המילה - 'דגל'
- ע. נשיא שבט אפרים
- ף. נשיא שבט גד
- ץ. ד' דיבר עם משה בשנה השנית לצאתם מ-
- ק. הכניסו כל כלי המשכן לתוך - (לשון חופשית)
- ר. אסור בעבודת המשכן
- ש. הלויים נמנו מגיל -
- ת. איתה כיסו את הארון במסעות

לילון אונקלוס - עברית

הילה מגילת אונקלוס שנכנסה לזכרון le זמננו.

"ואת היעים" (ד' יד') = "וית מגדופיתא", המילה העברית 'מגדופה' המתארת כלי שמיזעדי לאיסוף.

מן המדרש

מעשה באדם אחד, שהיה מתחרט על שלא קרא ולא שנה תורה. פעם אחת היה עומד בבית הכנסת, כיון שהגיע העובר לפני התיבה לקדושת השם, הגביה את קולו ואמר: קדוש קדוש קדוש ד' צבקות. אמרו לו: מה ראית שהגבהת קולך? אמר להם: לא זכיתי לא למקרא ולא למשנה, ועכשיו שניתנה לי רשות, לא אגביה את קולי ותשוב נפשי עלי?! ולא יצאת אותה השנה, ולא שינתה, ולא שילשה, עד שעלה אותו האיש מבבל לארץ ישראל ועשאוהו שר החיל של קיסר, ומינוהו ראש על כל בירניות שבארץ ישראל, ונתנו לו מקום ובנה עיר וישב שם, וקראו לו קילוני לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות. וכן הוא אומר (ש"א ב): כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו.

תגלה בפרשה

טיטור יפה למלך וכלה
 ללא פגם או תקלה
 אינו כבד ולנוצה דמה
 אך נדמה כחצי ימחה.
 המונח המבוקש הינו הילה בג' ז
 אותיות המופיעה בפרשה,
 אשר כל שורה בגייה רוחצ
 להקשר שונה לה.
 (יגכן כתיב אסר ומופיע אותיות בג' ז
 הילה זוה)

הגשמה מפרש אי"ה בזליון הזא

טמונה בפרשה

ג'תשס"ג

הפוך בה והפוך בה

שעשועי דאורייתא

הלכה

"לגולגלותם"

אמר ר"א, המוציא משאוי למעלה מי' טפחים חייב, שכן משא בני קהת, שכתוב: "על המשכן ועל המזבח סביב", מקיש מזבח למשכן: מה משכן י' אמות אף מזבח י' אמות.. וגובהן של לויים עשר אמות. ולמדו: שכל מה שנשאו במוטות היה שליש מתחת כתפן ושני שליש מעל, שזהו מעל י' טפחים). (שבת צב.)

מלבד ספירות בני ישראל בחומש במדבר, באלו שני מקומות נוספים (בחומש שמות) מופיע הביטוי 'לגולגלותם'?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

- מילה הנקודה מעליה.
- נשיא ששם אביו כתוב בשתי דרכים שונות.
- שני נשיאים עם אותו השם ואף שמות אביהם מתחרזים.
- פסוק שמתחיל ומסתיים באות ד'.

אגדה

"ובנים לא היו להם" הרי שאם היו להם בנים, היו הם קודמים לאלעזר ולאיתמר, שהרי כל הקודם לנחלה קודם אף לכבוד. (ת"כ שמיני)

זיכרון סימן

איטריאוג ורמיזים וצנינים מספר פסוקי הפרשה

בפרשת במדבר מסופר על מנין שבטי ישראל ועל מניינם של שבט לוי שהיה משמעותית נמוך ממספרם של שאר השבטים. על פי הרמב"ן, הסיבה לכך היא משום שלא עבדו בשעבוד מצרים, ולכן לא התקיימה בהם הברכה: "כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ". בפרשת במדבר ישנם 159 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"לוי לא עבדו" = בגימטריא = 159

טובות

לסדר את הפרשה - "צורישדי".

חידון א' ת' - אלעזר בן אהרן, בנימין, גולגלתם, דן, הקודש, ומעלה, זבולון, חברוני, טעו, יצהרי, כפות, לבני, מחלי מושי, נדב, סיני, עמרם עוזיאל, פקודים, צורישדי צוער, קרואי, ראש, שלושים, תחש.

חידון א' ת' הפוך - צבא, סביב, לגג, אהל מועד, תימנה, הקהילו, ולרוז, מזרח, מוט, נפתלי, מסך, פגעיאל, לוויים, שמן, טקס, אלישמע, אליסף, ארץ מצרים, שקנרתיק, זר, חודש, פרוכת.

שעשועי דאורייתא - בפרשת בשלח לגבי המן: "עומר לגולגולת", ובפרשת פקודי לגבי מחצית השקל: "בקע לגולגולת".
1. "ואהרן". 2. "אליסף בן דעואל\רעואל". 3. אליסף בן דעואל נשיא גד ואליסף בן לאל נשיא גרשון. 4. "דגל מחנה... בן עמיהוד".
מילה בפרשה פרשת בחוקתי - כסף. "איבד ממונ בשדרה", "ונמלא ערגה וכמיהה" נמלא כיסופים=כסף, "כמעט הגיע לקצה" - קצה=סף ו'כמעט' סף=כסף, "וגם הצבע לא ירצה". - צבע כסף.

מילה במדורה ל"ג בעומר - קשת. "עמד בענן ושלח" קשת בענן, "ליישוב צפוני גשם לח" יישוב ברמת הגולן, "וניגן על הכינור" הכלי שמעבירים אותו על הכינור בנגינתו נקרא קשת, "לקבוצת כוכבי אור" - קבוצת הכוכבים של מזל קשת.

טמונות בפרשה - 1. "מטה" (א,מח) 2. חניון - "ובחנות" (א,נא) 3. "חברון" (ג,יט) 4. פרגולה - "ועמודי החצר" (ג,יז) 5. היישוב אחיעזר - "אחיעזר" (א,יב) 6. לחם עינן - "בן עינן" (א,טז) 7. ימת הכנרת - "ימה" (ב,יח) 8. מנקה - "ניקבו בשמות" (א,יז) 9. "שאו את ראש... לגולגלותם" (א,ב) 10. "ומיתריהם" (ג,יז) 11. "דגל" (ב,ג) 12. "במדבר" (א,א) 13. "באחד לחודש השני בשנה השנית" (א,א) 14. "חמשת חמשת השקלים" (ג,מז) 15. "מבן שלושים שנה" (א,ג) 16. פדיון בכורות (בפרק ג') 17. שוק- "מחנה יהודה" (ב,ג)

טמונות בהפטרה - 1. "וקשת וחרב ומלחמה אשבור מן הארץ" (כ) 2. סמל העיר - "לפתח תקוה" (יז) 3. "שך את דרכך בסירים" (בקוצים) (ח) 4. אומרים בהנחת התפילין: "וארשתך לי לעולם וארשתך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים וארשתך לי באמונה וידעת את ד'" (כא)

שאלה לשלחן השבת פרשת בהר - השאלה בקצרה: 'וכי משום שהיהודי נמכר כעבד לגוי, יעלה על דעתו לנהוג כאדונו הנכרי?' כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת בקצרה: 1. כן, משום שעבירה גוררת עבירה ומכירתו לגוי התחילה מדבר קטן שהתגלגל לחובות גדולים. 2. כן, שדרך העבד לרצות את אדונו ולהידמות לא בכל מה שיכול מפני שתלוי ברחמינו של האדון והדמיון יוליד אהבה. 3. יחשוב שאדונו זה הוא אדונו היחיד ולא הקב"ה ח"ו. 4. יחשוב שעל ידי כך שנמכר נפל ממעלתו המיוחדת כיהודי, ולכן הרי הוא כאדונו.

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין.
אשמח לקבל תגובות רעיונות והערות:
temunabaparashah@gmail.com

העלון מוקדש לכבוד
שמחת אירוסי יוסף יחזקאל ורוני
במזל טוב

העלון מגיע מדי שבוע לאלפי משפחות וילדים,
המשתמשים בו בשולחן השבת.
מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה?
שלחו מייל למערכת, או טלפנו: 052-766-5775